

at der lige overfør de Kommuner, hvor der er Realskoler med Understøttelse fra Statens Side, fordres, at der ogsaa gjøres Noget for Almueundervisningens Forbedring, men det er høist uretfærdigt af det ærede Medlemme lige overfør Administrationen, der foreløbig har gjort, hvad den kunde, at tale om, at Almueundervisningen i Byerne snarere gaar tilbage end fremad; thi det er ikke Tilfældet. Det enkelte specielle Tilfælde, han omtalte, at nogle Børn ere visse fra Veile til en anden Kommune, kjender jeg ikke, men at dette ikke kan være noget Argument i Almindelighed taget, antager jeg, at det ærede Medlem vil være enig med mig i.

Dan: Det, som den høitærede Minister fremførte sidst med Hensyn til Rønne lærde Skole, er mig ogsaa fuldstændig bekendt, forsaavidt som jeg nemlig vidste, hvorledes den høitærede Minister stillede sig til Sagen, men der er den Forskjel mellem den høitærede Minister og mig, at jeg har et bestemt Haab om, at Fremtiden maa kunne frembringe Forandringer, som kunne være gunstige for alle Parter. Thi det er jo saaledes, at naar man nu har faaet en Udsettelse paa et Aar, er jo et Aar et herligt Tidrum til at overveje Sagen i, og til denne Overvejelse maa man jo sætte sit Haab. Man skal aldrig mistvivle om Fremtiden, selv om Situationen skulde være mørk, og om man end paa Grund af Situationen og Forholdene i det Hele taget ikke skulde synes, at det, man ønsker, for Delskiftet er saa ganske gjørligt, kan jo Situationen forandres, og Erfjendelsen kan oplyses paa forskjellige Steder, saaledes at man kan komme til et andet og bedre Resultat. Det er altsaa hertil, at jeg sætte min Lid og mit Haab, og jeg haaber fremdeles paa Muligheden deraf.

Th. Nielsen: Den høitærede Minister var ikke istand til at forstaa min sidste Grund med Hensyn til Realskolen. Jeg skal forsøge at fremsætte det tydeligere, kjøndt jeg synes ikke, det er saa vanskeligt at forstaa den, da Sagen forekommer mig temmelig klar. Den høitærede Minister maa jo nemlig dog vel vide, at der er en hel Del Realskoler, som endnu ikke ere naaede til at holde almindelig Forberedelsesexamen. Der er flere af dem, som rimeligvis ifølge hele deres Anlæg ikke kunne naae dertil, og der er andre, som staa i Worden i den Retning, o: staa paa Udvillingens Standpunkt. Det forekommer mig dog saa ikke at være vanskeligt at forstaa, at man kan asvente og se, hvorledes det Hele udvikler sig. Vi have jo ikke nogen

anden Kontrol ved Realskolerne end Examinerne, og da der er flere af dem, som ingen Examen holde og rimeligvis ingen ville komme til at holde, er der jo ikke Noget i Veien for at standse et Aarstid foreløbig og se den Ting an. Naar den høitærede Minister sagde, at jeg havde været uretfærdig mod Administrationen, saa vil jeg dog sige, at jeg har ikke saa meget talt mod Administrationen som mod, hvad enkelte Byraad gjøre overfor Skolerne. Sjøvrigt henpeger jeg til et enkelt Exempel, hvor den høitærede Minister nylig har brugt sin administrative Ret, og som jo ikke er saa ubetydeligt, som han vil gjøre det til. Det er jo ikke enkelte Børn, der er Tale om, men henved et halvt Hundrede, saa det er jo ikke et saa ganske lille Antal, der vises bort fra denne Skole og ud til Skolen paa Marken, saamtidig med, at det er en By, som har Raad til at gjøre Noget for at fremhjælpe Undervisningen for de bedre stillede Klaster. Men jeg vil ønske med Hensyn til Realskolerne, at vi maa komme til omtrent noget Lignende, som vi ere komne til for Højskolerne's Vedkommende, nemlig at tage Hensyn til Frekventsen og — da vi ikke ere nødt til her at have en hemmelig Tilsynsmænd eller en Tilsynsmænd, som giver hemmelige Indberetninger, men vi have de offentlige Examinere — tillige til disse, at vi altsaa tage de to Hensyn: til de offentlige Examinere og til Frekventsen, og saa kan det tredie Moment gjerne komme med, som man tager med ved Højskolerne, nemlig de stedlige Omstændigheder. Jeg tror ikke, at man i den Henseende er kommen paa det Klare endnu. Bevillingerne, der foreligge, vise dette, men det vilde være for vidtløftigt for mig her nærmere at paabege det. Jeg paastaar ligeoverfor den høitærede Minister, at jeg har en ligesaa god Villie overfor Realskolerne som han, hvad jeg har da ogsaa havt Velilighed til at vise i Gjærningen, og man har naturligvis paa ingen Maade ment at kunne gjøre nogen Ulykke med denne foreløbige Standsning.

Ordføreren (H. Olstein): Naar den høitærede Minister ikke kan forstaa, at Viceprovsten paa Regentens kunde faae et lille Tilskud uden at saamtidig Konstitutionsfuldmægtig skulde have det, tilstaar jeg, at jeg ikke kan forstaa den Skarphed og Haardhed i Opfattelsen, der ligger til Grund derfor. Fordi vi gennemgaaende ere imod at forhøje Pensioneringerne, følger dog ikke deraf, at vi ikke under ganske særlige Forhold, hvor der anføres ganske særlige Grunde, kunne give en lille Forhøielse. Den Forhøielse, som gives til Vice-